

Veiliger programmeren
met functionele talen

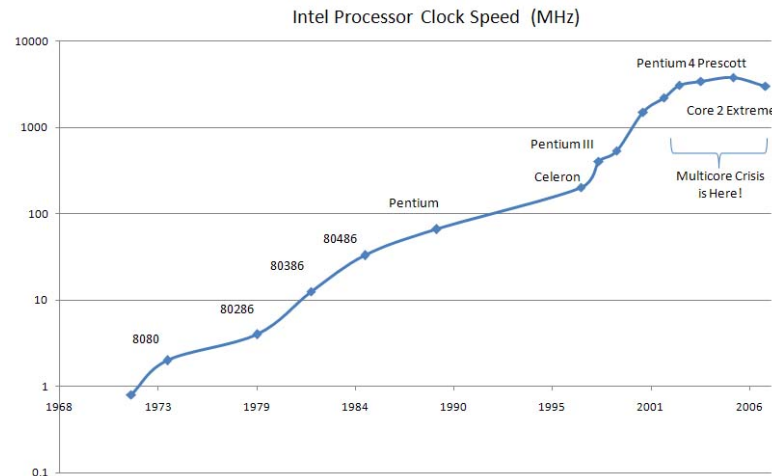
Waarom functionele programmeertalen?

Door functionele programmeertalen wordt parallel verwerken van gegevens eenvoudiger, minder foutgevoeliger en schaalbarer....

Schaalbaarheid is noodzakelijk voor complexe IT toepassingen

Binnen ICT wordt het parallel verwerken van gegevens de norm:

- ICT toepassingen vereisen steeds meer processorkracht (big data, web-scale IT).
- Processoren worden niet meer sneller per kern sinds 2005.

Bob Warfield (2007). *A picture of the multicore crisis*. SmoothSpan Blog, 6 september, 2007.
<https://smoothspan.wordpress.com/2007/09/06/a-picture-of-the-multicore-crisis/>

Functionele programmeer- talen

1959	Lisp
1975	ML, FP, Scheme
1986	Standard ML
1990	Haskell, Erlang
2000	OCaml
2003	Scala
2005	F#
2007	Clojure

Dominic Graefen (2012). *LISP: How I Learned To Stop Worrying And Love Parantheses*.
SlideShare, 22 oktober 2012.

<http://www.slideshare.net/devboy/lisp-how-i-learned-to-stop-worrying-and-love-parantheses>

Functionele programmeertalen zijn nog niet mainstream...

Worldwide, Feb 2015 compared to a year ago:

Rank	Change	Language	Share	Trend
1		Java	24.7 %	-0.4 %
2		PHP	11.7 %	-1.2 %
3		Python	10.6 %	+0.9 %
4		C#	8.9 %	-0.3 %
5		C++	8.2 %	-0.5 %
6		C	7.8 %	+0.1 %
7		Javascript	7.2 %	-0.3 %
8		Objective-C	6.1 %	-0.2 %
9		Matlab	3.0 %	-0.2 %
10	↑↑	R	2.7 %	+0.6 %
11		Ruby	2.5 %	+0.0 %
12	↑↑↑	Swift	2.5 %	+2.9 %
13	↓↓↓	Visual Basic	2.3 %	-0.7 %
14	↓	Perl	1.3 %	-0.3 %
15	↓	lua	0.5 %	-0.1 %

© Pierre Carboneille, 2015

Populariteit van programmeertalen

Geen enkele pure functionele taal in de top 15....

Functionele programmeertalen zijn lang academisch gebleven

Randall Munroe (s.d.). *Haskell*.
XKCD. xkcd.com/1312/

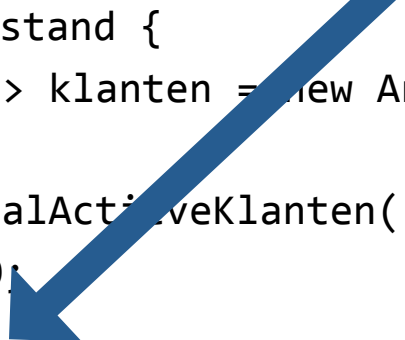
Wat is functioneel programmeren/ een functionele programmeertaal?

Functioneel programmeren is een programmeerparadigma, dat:

- niet toestaat dat variabelen binnen een functie gewijzigd worden nadat ze een waarde hebben gekregen.

Waar merk je dat als programmeur het eerste?

Niet mogelijk in een functionele programmeertaal


```
public class KlantenBestand {
    private List<Klant> klanten = new ArrayList<Klant>();

    public int telAantalActieveKlanten() {
        int teller = 0;

        for (int i = 0; i < klanten.size(); i++) {
            if (klanten.get(i).isActief()) {
                teller++;
            }
        }
        return teller;
    }
}
```


Functioneel programmeren in Scala:

map

```
object Upper {  
  def main(args: Array[String]) = {  
    args.map(_.toUpperCase()).foreach(printf("%s ",_))  
    println("")  
  }  
}
```

- Map voert een functie uit op alle elementen van een lijst.
- Map is een van dé manieren om met iteratie om te gaan...

Dean Wampler & Alex Payne (2009). *Programming Scala: Scalability = Functional Programming + Objects*. Oreilly, 2009, p.15.

Functioneel programmeren in Scala:

filter

```
object Dogs {  
  def main(args: Array[String]) = {  
    val dogBreeds = List("Doberman", "Yorkshire Terrier",  
                        "Dachshund", "Scottish Terrier",  
                        "Great Dane", "Portuguese Water Dog")  
    for ( breed <- dogBreeds  
          if breed.contains("Terrier")) // filter  
      println(breed)  
  }  
}
```

- Filter maakt een selectie van elementen uit een lijst.

Dean Wampler & Alex Payne (2009). *Programming Scala: Scalability = Functional Programming + Objects*. Oreilly, 2009, pp.59-60.

Functioneel programmeren in Scala: folding

```
object folding {  
  def main(args: Array[String]) = {  
    println(List(1,2,3,4,5,6).reduceLeft(_ + _))  
    println(List(1,2,3,4,5,6).foldLeft(10)(_ * _))  
  }  
}
```

- Folding (reduce en fold) maakt het in functionele programmeertalen mogelijk om een lijst samen te voegen tot minder waarden.

Dean Wampler & Alex Payne (2009). *Programming Scala: Scalability = Functional Programming + Objects*. Oreilly, 2009, pp.59-60.

Functioneel programmeren in Scala: hogere orde functies

```
var factor = 3
val multiplier = (i:Int) => i * factor

val l1 = List(1, 2, 3, 4, 5) map multiplier

factor = 5
val l2 = List(1, 2, 3, 4, 5) map multiplier

println(l1)    // List(3, 6, 9, 12, 15)
println(l2)    // List(5, 10, 15, 20, 25)
```

Dean Wampler & Alex Payne (2009). *Programming Scala: Scalability = Functional Programming + Objects*. Oreilly, 2009, p. 169.

Waarom is parallel verwerken in functionele programmeertalen eenvoudiger?

Parallel programmeren is complex in object-georiënteerde talen

- Tussen de threads van een programma moeten wijzigingen van gegevens gesynchroniseerd worden.
- Deze synchronisatie mechanismen zijn complex en foutgevoelig...

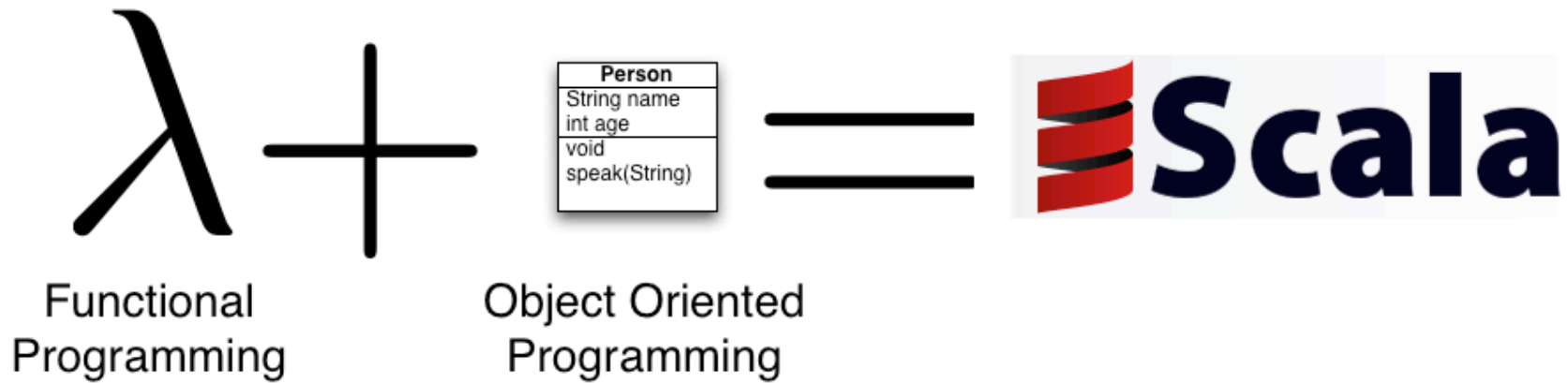
In functionele talen mogen variabelen niet wijzigen, waardoor parallel programmeren veel eenvoudiger gaat...

Dean Wampler (2011). *Functional Programming for Java Developers*. O'Reilly Media, 2011.

Functionele principes worden ook in OOP-talen gebruikt

- Onveranderbare objecten (immutable objects)
  - Bekend voorbeeld: String's van Java
- Methodes die alleen een waarde teruggeven en geen side-effects hebben
  - Ontwerppatroon: Command-Query separation

Scala

Richard Lee (2015). *Getting Started With Scala*. Lifuzu, 31 januari 2014. <http://lifuzu.com/blog/2015/01/31/getting-started-with-scala/>

Waarom Scala

- Schaalbaarheid
- Compacte code
- Hergebruik van Java investeringen

Waarom niet?

- Weinig programmeurs beschikbaar
- Leer curve
- Sluit niet aan bij bestaande ontwerpen

Meer weten?

